

PROTOKÓŁ
z Narady Techniczno-Gospodarczej
dla NADLEŚNICTWA
RADOM

Obręby: Jedlnia, Radom

na okres od 01.01.2026 r. do 31.12.2035 r.

Jedlnia-Letnisko 04.11.2025 r.

Narada Techniczno-Gospodarcza dla Nadleśnictwa Radom, odbyła się w dniu **08.11.2025 r.** w Leśnym Ośrodku Edukacyjnym w Jedlni-Letnisko.

Spotkanie miało charakter ogólnodostępny o czym stosowna informacja została zawarta w ogłoszeniu, które ukazało się na co najmniej 21 dni przed planowanym terminem NTG w BIP RDLP oraz w gazecie o zasięgu regionalnym. Ponadto zapewniono możliwość udziału w obradach w trybie wideokonferencji.

Komisja po wysłuchaniu referatów i przeprowadzeniu dyskusji w sprawie przedstawionych dokumentów:

a) Materiały dotyczące gospodarki leśnej w ubiegłym okresie:

- analiza gospodarki leśnej w okresie 2016-2025 – referat Nadleśniczego Nadleśnictwa Radom prognozowanej na 31.12.2025 r.,
- koreferat Kierownika Zespołu Ochrony Lasu w zakresie zagrożeń przez czynniki biotyczne, abiotyczne i antropogeniczne w okresie realizacji dotychczasowego Planu Urządzenia Lasu (2016-2025) na terenie Nadleśnictwa Radom,
- referat Naczelnika Wydziału Zarządzania Zasobami Leśnymi w zakresie wykonania monitoringu dotyczącego skutków realizacji planu na środowisko i obszary Natura 2000 zgodnie z ustaleniami przyjętymi w prognozie oddziaływania na środowisko tego planu,
- koreferat Wykonawcy Projektu Planu Urządzenia Lasu.

b) Materiały i propozycje przedstawione przez Wykonawcę Projektu Planu Urządzenia Lasu:

- zakres prac urzędzeniowych,
- wyniki prac inwentaryzacyjnych,
- propozycje planu gospodarki leśnej na okres gospodarczy 2026-2035,
- projekt aktualizacji Programu Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Radom na lata 2026-2035,
- prognoza oddziaływania na środowisko i obszar Natura 2000 Projektu Planu Urządzenia Lasu,

podjęła następujące ustalenia i przyjęła wielkości:

A: Końcowe ustalenia w sprawie organizacji prac urzędzeniowych oraz ocena gospodarki leśnej za okres obowiązywania poprzedniego planu urządzenia lasu.

1. Skład osobowy:

1.1. Przewodniczący NTG

Roman Wóblewski – Z-ca Dyrektora ds. Gospodarki Leśnej RDLP Radom.

1.2. Członkowie:

Bożydar Neroj – Naczelnik Wydziału Urządzania Lasu DGLP – on-line,

Grzegorz Ożóg – Nadleśniczy Nadleśnictwa Radom,

Przemysław Strzelczyk – specjalista SL - Zespół Ochrony Lasu w Radomiu - DGLP,

Robert Osman - Naczelnik Wydziału Kontroli i Audytu Wewnętrznego RDLP Radom,

Leszek Jaszczyk - Naczelnik Wydziału Gospodarki Drewnem RDLP Radom,

Wiesław Szczechowicz - Naczelnik Wydziału Zarządzania Zasobami Leśnymi RDLP Radom,

Iwona Janus - Naczelnik Wydziału Gospodarki Leśnej RDLP Radom,

Edyta Nowicka – Kierownik Zespołu ds. Promocji, Mediów i Koordynacji Projektów RDLP w Radomiu,

Karol Podsiadło – starszy specjalista SL w Wydziale Ochrony Lasu RDLP w Radomiu,

Zdzisław Wierzbicki - starszy specjalista SL w zespole ds. Ochrony przyrody,
Wojciech Hłopaś - Dyrektor Oddziału BULiGL Oddział Radom,
Tomasz Moskwa – Z-ca Dyrektora Oddziału BULiGL Oddział Radom,
Krzysztof Truchlewski – Kierownik pracowni UL - BULiGL Oddział Radom,
Tomasz Szymczyk – taksator - BULiGL Oddział Radom,
Elżbieta Molenda – prezes zarządu – ZO LOP Radom,
Konrad Wolnowski - kierownik referatu - Urząd Miejski w Radomiu,
Anita Gołosz - Wicestarosta Powiatu Szydłowieckiego,
Miłosz Będkowski – specjalista ds. lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa -
Starostwo Powiatowe w Przysusze,
Janusz Pytlak – kierownik referatu - Miasto i Gmina Szydłowiec,
Paweł Głuchowski – z-ca kierownika infrastruktury – Urząd Gminy Jastrzębia,
Cezary Iwańczuk – wiceprezes - Mazowiecko-Świętokrzyskie Towarzystwo
Ornitologiczne,
Krzysztof Kwiatkowski – inżynier nadzoru - Nadleśnictwo Radom,
Tomasz Matysiak - starszy specjalista SL - Nadleśnictwo Radom,
Katarzyna Bankiewicz - specjalista SL - Nadleśnictwo Radom,
Ewelina Jankowska - starszy specjalista SL - Nadleśnictwo Radom,
Klaudia Gurgul - specjalista SL - Nadleśnictwo Radom,
Maciej Kwiatkowski – leśniczy - Nadleśnictwo Radom,
Bartłomiej Szymanek – leśniczy - Nadleśnictwo Radom,
Adrian Gurgul – leśniczy - Nadleśnictwo Radom,
Sebastian Dawidowski – leśniczy - Nadleśnictwo Radom,
Kamil Raczyński - leśniczy - Nadleśnictwo Radom,
Robert Senderowski – leśniczy - Nadleśnictwo Radom,
Jacek Adamczyk – leśniczy - Nadleśnictwo Radom,
Konrad Lach – leśniczy - Nadleśnictwo Radom,
Jan Kustra - podleśniczy - Nadleśnictwo Radom,
Sławomir Kuc - "Zakład Usług Leśnych Sławomir Kuc,
Tomasz Mleczkowski – L&O Las i Ogród Tomasz Mleczkowski,
Katarzyna Gac-Krzyszkowska - Urząd Gminy Wolanów – on-line,
Urząd Gminy Zakrzew – on-line,
Urząd Gminy w Goździe – on-line.

1.3. Sekretarz

Agata Łukomska-Hłopaś – starszy specjalista SL w Wydziale Zarządzania Zasobami
Leśnymi RDLP w Radomiu.

2. Ocena ostatecznej wersji mapy przeglądowej obszarów chronionych i funkcji lasu.

Po zaprezentowaniu mapy przeglądowej obszarów chronionych i funkcji lasu przez
Wykonawcę PUL zaakceptowano (bez uwag i zastrzeżeń) jej treść.

3. Akceptacja przedstawionego w projekcie planu urządzenia lasu – zakresu i formy podstawowych założeń polityki przestrzennego zagospodarowania regionu.

W Projekcie Planu Urządzenia Lasu uwzględniono założenia polityki przestrzennego
zagospodarowania określone w skali gmin, powiatów oraz województwa.

Analiza nie wykazała inwestycji, które mogą wpłynąć w istotny sposób na gospodarkę
leśną w Nadleśnictwie Radom.

4. Rozstrzygnięcia w sprawie ewentualnych rozbieżności rodzajów użytków gruntowych.

W ramach urzędzeniowych prac terenowych sporządzono wykaz rozbieżności, który został przekazany do Nadleśnictwa. Do PUL został przyjęty stan zgodny z państwową ewidencją gruntów i budynków na dzień 01.01.2026 r. Natomiast wykaz rozbieżności będzie podstawą do przeprowadzenia zmiany w państwowej ewidencji prowadzonej przez Starostów, poprzez zgłoszenie rozbieżności lub przygotowanie dokumentacji dot. zmian do powiatowych ośrodków geodezyjnych.

5. Zatwierdzenie zmian granic i numeracji oddziałów.

W trakcie Narady Techniczno-Gospodarczej przyjęto zmiany granic pododdziałów. W ramach opracowania projektu PUL, w przypadkach znacznie większych rozbieżności, skorygowano granice oddziałów leśnych, dostosowując je do rzeczywistego przebiegu na gruncie (a nie do granic działek ewidencyjnych jak to miało miejsce w poprzednich rewizjach PUL).

W obrębie leśnym Jedlnia brak jest ciągłości numeracji, brakuje numeru oddziału 153.

Działki przejęte w ostatnim okresie gospodarczym przyporządkowano do już istniejących oddziałów.

6. Zakres wykorzystania wskaźników spodziewanego przyrostu bieżącego, tabelarycznego oraz użytecznego.

Rozmiar użytkowania rębego w następnym okresie gospodarczym wzrośnie w związku z wymianą pokoleniową drzewostanów tak aby zapewnić im utrzymanie stabilności i przyrostu, szczególnie w kontekście przejścia dużej powierzchni IVb podklasy wieku do podklasy Va.

Przewiduje się, że na koniec okresu gospodarczego (2035 r.) zmniejszy się powierzchnia I klasy wieku o 11 %. W wyniku dojrzewania drzewostanów i przejścia ich powierzchni do kolejnych starszych klas i podklas wieku, zmniejszy się na koniec obowiązywania PUL powierzchnia IV klasy wieku o 45 %, a zwiększy powierzchnia drzewostanów starszych klas wieku (od V do VIII) o 51 %, a także o 5 % powierzchnia drzewostanów o strukturze klasy odnowienia (KO).

Prognozowany wzrost powierzchni KO i jednoczesny spadek I klasy wieku wynika z rozłożenia, w wielu przypadkach, cięć w rębniach złożonych na więcej etapów i wiążącego się z tym wydłużenia okresów odnowienia bądź uprzątnięcia.

Analiza rozkładu powierzchni drzewostanów w podklasach wieku obecnie i w perspektywie kolejnych 10 lat, wskazuje na naturalne przesunięcie powierzchni młodszych klas wieku do starszych.

Przeciętny wiek drzewostanów Nadleśnictwa według przeprowadzonej prognozy wzrośnie z **72 lat** obecnie do **73** lata. Wzrost ten jest jednak sytuacją tymczasową, wynikającą ze znacznego wzrostu powierzchni drzewostanów w KO – w kolejnych okresach gospodarczych powinien on spaść, a następnie (przy założeniu kontynuowania obecnego sposobu użytkowania) ustabilizować się.

W związku z tym w następnym okresie gospodarczym użytkowanie rębne, związane z wymianą pokoleniową lasu, powinno się kształtować na poziomie umożliwiającym dalsze sukcesywne optymalizowanie przeciętnego wieku drzewostanów oraz poprawę ich stabilności i przyrostu. Tylko konsekwentne realizowanie zadań gospodarczych wynikających z planu cięć użytków rębnych na poziomie, nie mniejszym niż zaplanowano na najbliższe 10-lecie, umożliwi w perspektywie średnio i długookresowej zmniejszenie tej

różnicy. Osiągnięcie pożądanej struktury wiekowej drzewostanów będzie procesem długotrwałym nie możliwym do osiągnięcia w jednym cyklu produkcyjnym drzewostanów.

Biorąc pod uwagę proponowany etat użytkowania rębego i przedrębego na najbliższe 10-lecie oraz wielkość przyrostu bieżącego tablicowego (z tabel VIIIa), zakłada się, że w Nadleśnictwie nastąpi spadek ogólnej miąższości grubizny brutto drzewostanów.

Do obliczenia miąższości grubizny spodziewanej na koniec okresu gospodarczego wykorzystano wzór z § 123 IUL.

$$V_k = V_p + Z_v - U$$

gdzie:

V_k – suma miąższości grubizny spodziewana na koniec okresu gospodarczego,

V_p – suma miąższości grubizny na początku okresu gospodarczego, na powierzchni zalesionej,

Z_v – spodziewany przyrost miąższości grubizny – tabelaryczny w okresie obowiązywania planu,

U – suma miąższości grubizny brutto drewna przewidzianego do pozyskania w planie urządzenia lasu.

Prognoza zasobów na koniec okresu gospodarczego wg przyrostu tablicowego

Obręb	Miąższość brutto [m ³]			
	V_p	Z_v	U	V_k
Jedlnia	1306287	309700	318741	1297246
Radom	1372172	284550	402495	1254227
Nadleśnictwo	2678459	594250	721236	2551473

Przedstawione dane wskazują, że na koniec okresu gospodarczego zasoby miąższości drzewostanów dla Nadleśnictwa mogą się zmniejszyć o 4,74%. W poszczególnych obrębach leśnych przewiduje się spadek zasobów miąższości o 0,69% w obrębie Jedlnia oraz o 8,60% w obrębie Radom.

Sytuacja ta nie spowoduje negatywnych skutków dla funkcjonowania ekosystemów leśnych i nieleśnych, ponieważ oprócz optymalizacji zadań gospodarczych, które uwzględniają doraźne oraz perspektywiczne cele hodowlane i ochronne, projekt PUL przewiduje również ochronę zasobów naturalnych, w tym chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, siedlisk przyrodniczych, roślinności runa leśnego, gleb i wód. Szczegółowe dane na ten temat zawiera „Program Ochrony Przyrody” oraz „Prognoza oddziaływania projektu planu urządzenia lasu na środowisko i obszary Natura 2000”. Projekt PUL nie przewiduje ograniczenia przestrzeni występowania gatunków, zmniejszenia powierzchni leśnej, ani powierzchni całego Nadleśnictwa. Ewentualne przeznaczenie gruntów na cele nierolnicze i nieleśne może wynikać jedynie z przepisów wyższego rzędu, takich jak ustalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego czy inwestycje celu publicznego.

Uwzględniając dane z ostatniego 10-lecia w zakresie przyrostu użytecznego oraz prognozowanego przyrostu tabelarycznego można również zauważyć, że przy zaprojektowanej wielkości użytkowania na koniec okresu gospodarczego całkowity zapas drzewostanów Nadleśnictwa wzrośnie o 2,62%. W poszczególnych obrębach leśnych sytuacja jest analogiczna do tej wynikającej z przyjęcia za podstawę obliczeń przyrost tablicowy – zasoby miąższości w obrębie Jedlnia wg przyrostu użytecznego wzrośnie o 4,90%, zaś w obrębie Radom o 0,45%.

Tak więc niezależnie od przyjętego sposobu obliczania spodziewanego przyrostu drzewostanów, całkowity zapas przewidziany na koniec okresu gospodarczego dla Nadleśnictwa, zakładając, że nie wystąpią nieprzewidziane wielkoskalowe szkody, zapas pozostanie praktycznie na tym samym poziomie.

7. Akceptacja testu kontroli pomiaru miąższości na powierzchniach próbnych.

Kontrole powierzchni próbnych dokonał zespół zadaniowy powołany na podstawie Decyzji nr 9/2025 Dyrektora RDLP w Radomiu z dnia 12.03.2025 r. Kontrolą objęto próbę 40 powierzchni wylosowanych przy pomocy programu TAKSATOR. Czynności kontrolne polegające na ponownym pomiarze na wylosowanych powierzchniach przeprowadzono w dniach 18-19.03.2025 r.

W wyniku kontroli nie stwierdzono błędów grubych, bezwzględna wartość statystyki pola przekroju pierśnicowego wyniosła **0,011** natomiast bezwzględna wartość statystyki wysokości **0,122**. Wielkości te mieszczą się w przedziale wartości dopuszczalnych.

W związku z powyższym w trakcie Narady Techniczno-Gospodarczej zaakceptowano test kontroli pomiaru miąższości na powierzchniach próbnych.

8. Ocena gospodarki leśnej za okres obowiązywania poprzedniego planu urządzenia lasu.

Podstawy oceny stanowią:

- Plan Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Radom – obręb Jedlnia i Radom na okres od 1.01.2016 r. do 31.12.2025 r.,
- Analiza gospodarki przeszłej dokonana przez Nadleśniczego na NTG,
- Koreferat Kierownika Zespołu Ochrony Lasu w Radomiu do w/w analizy Nadleśniczego w zakresie zagrożeń przez czynniki biotyczne, abiotyczne i antropogeniczne,
- Koreferat wykonawcy projektu planu urządzenia lasu,
- Referat Naczelnika Wydziału Zarządzania Zasobami Leśnymi w zakresie wykonania monitoringu dotyczącego skutków realizacji planu na środowisko i obszary natura 2000 zgodnie z ustaleniami przyjętymi w prognozie oddziaływania na środowisko tego planu,
- Plany gospodarcze i sprawozdania z ich wykonania.

Poniżej w formie tabelarycznej przedstawiony jest stopień realizacji zadań gospodarczych w okresie minionego 10-lecia obowiązywania PUL dla Nadleśnictwa Radom prognozowane na dzień 31 grudnia 2025 r. Ostateczne dane dotyczące realizacji PUL wg. stanu na 31.12.2025 r. zostaną dołączone do Analizy gospodarki przeszłej Nadleśniczego Nadleśnictwa Radom w formie dodatkowych załączników tab. IX, X.

		Plan	Wykonanie	Realizacja
Zadania z zakresu użytkowania głównego		Pow. (ha)		%
1	Użytkowanie rębne	2 404,14	2 398,13	99,75
2	Użytkowanie przedrębne bez NK	6 082,28	6 019,42	98,97
	- w tym:	x	x	x
2a	Czyszczenia późne CP-P	14,44	14,44	100,00
2b	Trzebieże	6 067,84	6 004,98	98,96
Zadania z zakresu hodowli lasu				
3	Pielęgnowanie gleby	348,78*	1 225,18	351,28
4	Pielęgnowanie upraw CW	612,03*	754,9	123,34
5	Pielęgnowanie młodników CP	799,64	879,7	110,01
6	Zalesienia i odnowienia:	x	x	x
6.1	Zalesienia gruntów przeznaczonych do zalesienia	0	0	0

6.2	Odnowienie halizn, płazowin, zrębów oraz odnowienie w d- stanach przewidzianych do użytkowania rębego	1 031,33	930,47	90,22
6.3	Dolesienia i podsadzenia	15,76	36,06	228,81
6.4	Poprawki i uzupełnienia	6,73**	61,17	908,92
6.5	Podszyty	-	-	-
6.6	Melioracje	1 000,78	1 030,45	102,96

* - zabieg planowany wyłącznie dla istniejących upraw

** - zabiegu nie planowano w uprawach nowo projektowanych

Niepełna realizacja użytkowania rębego w okresie minionego 10-lecia spowodowana była głównie z wyłączenia z użytkowania drzewostanów rębnych jako obszarów cennych przyrodniczo lub starolasów.

Etat powierzchniowy w użytkowaniu przedrębnym został zrealizowany na poziomie 99 %. Niepełna realizacja etatu powierzchniowego w trzebieży spowodowane było głównie wyłączeniem powierzchni z użytkowania oraz wykonania na pozycjach z zaplanowaną trzebieżą nieplanowanych cięć rębnych, ponadto wynikało też z pozyskania dużej ilości użytków przygodnych.

Stan zdrowotny i sanitarny drzewostanów Nadleśnictwa Radom jako całość należy uznać za dobry.

Działania w zakresie ochrony przyrody wynikały z zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 i rezerwatów przyrody oraz ustaleń i zgód wydanych przez RDOŚ Warszawie.

Szczegółowa końcowa ocena gospodarki przeszłej dla Nadleśnictwa Radom za okres 01.01.2016 – 31.12.2025 r. dokonana przez dyrektora RDLP, będzie zawarta w podrozdziale „Wyniki analizy gospodarki leśnej za okres obowiązywania dotychczasowego planu urządzenia lasu”.

9. Stwierdzenie, że projekt planu urządzenia lasu wraz z programem ochrony przyrody został sporządzony zgodnie z przepisami ustawy o lasach oraz wytycznymi KZP.

Na podstawie referatu Wykonawcy stwierdzono, że:

- Projekt Planu Urządzenia Lasu i Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa został wykonany zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, instrukcjami i wytycznymi KZP. Wykonawca uwzględnił również wszystkie zmiany i uszczegółowienia (wynikające głównie ze zmiany IUL) w zakresie wytycznych zgodnie z poleceniami Zamawiającego.
- Prognoza Oddziaływania na Środowisko i Obszar Natura 2000 została wykonana zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi oraz regulacjami w Lasach Państwowych. Uwzględnia ona ustalenia Komisji Założeń Planu oraz zakres i stopień szczegółowości uzgodniony z RDOŚ w Warszawie.

10. Inne końcowe wytyczne dotyczące organizacji prac nad planem urządzenia lasu wraz z programem ochrony przyrody oraz prognozą oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i obszary Natura 2000, w tym akceptacja zakresu prognozy symulacyjnej na koniec okresu oraz ustalenie formy przekazywania planu urządzenia lasu do nadleśnictwa.

Nadleśniczy zaakceptował zaproponowany przez Wykonawcę wykaz cięć, szczegółowe sposoby zagospodarowania, wysokość użytkowania rębego i przedrębego.

Planowane wskazania gospodarcze odpowiadają bieżącym potrzebom lasu, uwzględniają cele w perspektywie czasowej krótko-, średnio- i długoterminowej. Jednocześnie zapewniają kontynuację rozpoczętą w poprzednich okresach gospodarczych przebudowę

drzewostanów sosnowych na żyznych siedliskach lasowych.

B. Projekt planu urządzenia lasu.

1. Stan posiadania.

W trakcie Narady Techniczno-Gospodarczej omówiono stan posiadania Nadleśnictwa wg stanu na 01.01.2026 r. Udział poszczególnych grup i rodzajów użytków oraz kategorii użytkowania przedstawia tabela poniżej:

Grupy i rodzaje użytków gruntowych	Obręb		Nadleśnictwo
	Jedlnia	Radom	
1	2	3	4
1. Lasy - razem	4683,6228	5459,5034	10143,1262
1.1. Grunty leśne zalesione - razem	4513,7823	5245,4149	9759,1972
1.2. Grunty leśne niezalesione - razem	11,0383	53,6347	64,6730
1.3. Grunty związane z gospodarką leśną - razem	158,8022	160,4538	319,2560
2. Grunty zadrzewione i zakrzewione	-	0,4200	0,4200
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - razem	4683,6228	5459,9234	10143,5462
3. Użytki rolne – razem	48,4552	95,6851	144,1403
w tym nieużytki - razem	14,1788	16,6174	30,7962
4. Grunty pod wodami - razem	0,0091	0,0620	0,0711
5. Użytki ekologiczne - razem	33,1700	44,6805	77,8505
6. Tereny różne - razem	-	-	-
7. Grunty zabudowane i zurbanizowane - razem	1,3962	1,3575*	2,7537*
Razem (2-7) Grunty nie zaliczone do lasów	83,0305	142,2051*	225,2356*
w tym: grunty przeznaczone do zalesienia	-	-	-
OGÓŁEM (1-7)	4766,6533	5601,7085*	10368,3618*

*- bez gruntów współwłasności Nadleśnictwa i osób fizycznych – 0,3114 ha

Nadleśnictwo posiada grunt sporny na powierzchni 0,2605 ha, zlokalizowany w gminie Pionki w obrębie ewidencyjnym Kieszek w pododdziale 74k w obrębie leśnym Jedlnia.

Nadleśnictwo posiada również grunty współwłasności Skarbu Państwa i osób fizycznych na powierzchni 0,3114 ha, położone na gruntach nieleśnych (B) w gminie M. Radom w obrębie ewidencyjnym Śródmieście 1 na działkach nr 82/8 i 83/1 w pododdziale 27i w obrębie leśnym Radom.

Zestawienie powierzchni wg grup w arach.

Obręb	Powierzchnia leśna [ha]				Powierzchnia nieleśna [ha]	Ogółem [ha]
	zalesiona	niezalesiona	związana z gosp. leśną	Razem		
1	2	3	4	5	6	7
Jedlnia	4513,72	11,04	158,76	4683,52	83,02	4766,54
Radom	5245,62	53,66	160,41	5459,69	142,19*	5601,88*
Nadleśnictwo	9759,34	64,70	319,17	10143,21	225,21*	10368,42*

*- bez gruntów współwłasności Nadleśnictwa i osób fizycznych – 0,31 ha

Powierzchnia Nadleśnictwa jest zgodna z ewidencją gruntów i budynków, różnice w wielkości powierzchni określonej w metrach kwadratowych w tabeli powyżej i w arach określonej w pozostałych zestawieniach tabelarycznych wynika z zaokrąglania powierzchni geodezyjnej poszczególnych działek i ich sumy.

2. Podział lasów wg kategorii ochronności.

Zgodnie z postanowieniem KZP, Wykonawca w ramach sporządzania projektu PUL dokonał aktualizacji powierzchni na podstawie decyzji Ministra Środowiska nr DLOPiK-L-lp-0233-12/06 z dnia 27 lipca 2006 roku bez sporządzania nowego wniosku o uznanie lasów za ochronne.

W projekcie planu urządzenia lasu zaktualizowano powierzchnię w ramach zatwierdzonego zasięgu kategorii ochronności. Różnica w powierzchni lasów ochronnych pomiędzy poprzednim, a obecnym stanem urządzeniowym wynika ze zmian w stanie posiadania (przekazania gruntów), zmiany granic pododdziałów oraz aktualizacji powierzchni pododdziałów.

W wyniku wyżej wymienionych zmian powierzchnia lasów ochronnych zmniejszyła się o ok.16 ha.

Lp.	Grupy lasu	Obręb Jedlnia		Obręb Radom		Nadleśnictwo	
		[ha]	[%]	[ha]	[%]	[ha]	[%]
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Rezerваты	122,51	2,71	-	-	122,51	1,25
2.1.	Lasy wodochronne.	-	-	341,82	6,45	341,82	3,48
2.2.	Lasy wodochronne, uszkodzone przez przemysł.	-	-	65,34	1,23	65,34	0,66
2.3.	Lasy wodochronne, uszkodzone przez przemysł, położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców.	70,67	1,56	221,93	4,19	22,60	2,98
2.4.	Lasy wodochronne, położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców	592,90	13,10	153,71	2,90	746,61	7,60
2.5.	Lasy uszkodzone przez przemysł.	-	-	68,95	1,30	68,95	0,70
2.6.	Lasy uszkodzone przez przemysł, położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców.	498,32	11,01	1852,81	34,97	2351,13	23,93
2.7.	Lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody, wodochronne	-	-	15,48	0,29	15,48	0,16
2.8.	Lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody, wodochronne, uszkodzone przez przemysł, położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców.	0,81	0,02	3,97	0,07	4,78	0,05
2.9.	Lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody, wodochronne, położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców	1,22	0,03	3,89	0,07	5,11	0,05

Lp.	Grupy lasu	Obręb Jedlnia		Obręb Radom		Nadleśnictwo	
		[ha]	[%]	[ha]	[%]	[ha]	[%]
1	2	3	4	5	6	7	8
2.10.	Lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej, wodochronne.	-	-	18,64	0,35	18,64	0,19
2.11.	Lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej.	-	-	39,11	0,74	39,11	0,40
2.12.	Lasy położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców.	3217,18	71,10	967,88	18,27	4185,06	42,60
2.	Lasy ochronne (razem 2.1 – 2.12)	4381,10	96,82	3753,53	70,83	8134,63	82,80
3.	Lasy gospodarcze	21,15	0,47	1545,75	29,17	1566,90	15,95
4.	Razem	4524,76	100,00	5299,28	100,00	9824,04	100,00

3. Podział na gospodarstwa.

Na terenie Nadleśnictwa Radom wyróżniono trzy gospodarstwa.
W gospodarstwie wielofunkcyjnych lasów gospodarczych nie wyodrębniono przerębowego sposobu zagospodarowania.

Tworząc podział drzewostanów na gospodarstwa uwzględniono założenia KZP.

Zestawienie powierzchni leśnej wg gospodarstw

Gospodarstwo		Obręby leśne				Nadleśnictwo	
		Jedlnia		Radom			
		[ha]	[%]	[ha]	[%]	[ha]	[%]
1		2	3	4	5	6	7
Specjalne (S)		189,21	4,18	247,13	4,66	436,34	4,44
Wielofunkcyjne lasów ochronnych (O)		4314,86	95,36	3565,29	67,28	7880,15	80,21
Wielofunkcyjne lasów gospodarczych (G)		20,69	0,46	1486,86	28,06	1507,55	15,35
w	zrębowy sposób zagospodarowania (GZ)	7,34	0,16	325,63	6,15	332,97	3,39
tym:	przerębowo-zrębowy sposób zagospodarowania (GPZ)	13,35	0,30	1161,23	21,91	1174,58	11,96
Ogółem		4524,76	100,00	5299,28	100,00	9824,04	100,00

4. Wiek rębności.

Wiek rębności przyjęto w oparciu o ustalenia Komisji Założenia Planu, na podstawie Zarządzenia Nr 55 DGLP z dnia 21.11.2011 r. oraz § 83 IUL.

Przeciętne wieki rębności dla poszczególnych gatunków drzew, przedstawiają się następująco:

Gatunek panujący	Obręb Jedlnia	Obręb Radom
	Wiek rębności	
1	2	3
So, Md	110 lat	100 lat
Jd	140 lat	140 lat
Db, Js	160 lat	140 lat
Bk	120 lat	120 lat
Św, Gb, Brz, Ol, Ak, Db.c, Kl, Jw, Wz, Lp	80 lat	80 lat
Oś	50 lat	50 lat
Tp	40 lat	40 lat

Wiek rębności w porównaniu z poprzednim okresem gospodarczym nie uległy zmianie.

Drzewostany zaliczone do przebudowy pilnej oraz struktury klasy odnowienia (KO) i klasy do odnowienia (KDO), przydzielone zostały do użytkowania rębego, niezależnie od przyjętych wieków rębności.

5. Przyjęte etaty użytkowania rębego i przedrębego.

I. Użytkowanie rębne.

Użytkowanie rębne dzieli się na:

- a) zaliczone na poczet etatu, tj. realizowane poprzez odpowiednie techniki pozyskania i odnowienia w ramach różnych rodzajów i form rębni,
- b) nie zaliczone na poczet etatu, na które składają się: uprzątnięcie części przestojów zacierających odnowienia.

Wszystkie proponowane rozwiązania odnośnie optymalizacji użytkowania rębego i opracowania wykazu projektowanych cięć rębnych, w tym: wielkości przyjętych etatów, lokalizację poszczególnych zrębów, rodzaje i formy rębni, powierzchnie do odnowienia po kolejnych cięciach, zostały uzgodnione z przedstawicielami RDLP w Radomiu i Nadleśnictwa Radom.

W projektowaniu cięć rębnych, uwzględniono zapisy zawarte w Zarządzeniu nr 87 DGLP z dnia 12 lipca 2024 r., dotyczące zamiany rębni zupełnej (I) oraz rębni gniazdowej zupełnej (IIIa) na rębnie złożone (II, IIb, IV). Rębnię zupełną (Ib) którą zaprojektowano w PUL, zmodyfikowano do wariantu retencyjnego.

Wykaz projektowanych cięć rębnych w obszarach Natura 2000 i poza nimi, przedłożono w RDOŚ w Warszawie celem konsultacji w tym zakresie.

Zgodnie z postanowieniem Komisji Założeń Planu, do wyliczenia etatów w gospodarstwie lasów ochronnych (O) i lasów gospodarczych z przerębowo-zrębowym sposobem zagospodarowania (GPZ) przyjęto średni okres odnowienia **20 lat**.

- w obrębie Jedlnia przeciętny wiek drzewostanów (74 lata) jest wyższy o **16 lat** od połowy średniego wieku rębności (58 lat) - **znaczne odstępstwo**,
- w obrębie Radom przeciętny wiek drzewostanów (70 lat) jest wyższy o **19 lat** od połowy średniego wieku rębności (51 lat) - **znaczne odstępstwo**,
- w całym Nadleśnictwie przeciętny wiek drzewostanów (72 lata) jest wyższy o **17 lat** od połowy średniego wieku rębności (55 lat) - **znaczne odstępstwo**.

Celem planowania urzędzeniowego jest dążenie do osiągnięcia odpowiedniej relacji pomiędzy przeciętnym wiekiem a połową średniego wieku rębności, a gdzie to możliwe, również kształtowanie i poprawa struktury drzewostanów, a tym samym umacnianie ich stabilności i stanu zdrowotnego.

Kwalifikowanie drzewostanów do użytkowania rębego w poszczególnych gospodarstwach, poza rębiami stopniowymi, odbywało się z zachowaniem ostępowego porządku cięć. W obecnym opracowaniu zastosowano dotychczasowy podział lasu na ostępy, a w drzewostanach zaliczonych do przyszłych jednostek kontrolnych przyjęto indywidualny kierunek cięć i zrywki,

z uwzględnieniem granicy transportowej.

Nabór drzewostanów do cięć rębnych odbywał się, pod warunkiem zachowania ładu czasowego i przestrzennego, w następującej kolejności:

- drzewostany o strukturze klasy odnowienia,
- drzewostany kwalifikujące się do pilnej przebudowy pełnej,
- drzewostany, które osiągnęły wiek dojrzałości rębnej,

- inne drzewostany, w tym (wyjątkowo) bliskorębne ze względu na położenie w ostępie i konieczność rozpoczęcia ich użytkowania.

Poniżej, na podstawie tabel XIV i wykazów projektowanych cięć rębnych, zamieszczono zestawienia wyliczonych, proponowanych etatów cięć rębnych na przyszły okres gospodarczy.
Zestawienie porównawcze etatów użytkowania rębного

OBRĘB NADL.	Gospodarstwo	Etaty wg dojrzałości drzewostanów		Etat wg zrównania średniego wieku	Etat optymalny	Etat z potrzeb przebu- dowy	Etat wg okresów uprzat. w KO i KDO	Etat z potrzeb hodowla- nych	Etat proponowany na okres obowiązowania planu				
		z ostatniej kl. wieku	z dwóch ostatnich kl. wieku						miażdżość brutto na 10-lecie [m³] pow. manipulacyjna na 10-lecie [ha]		Pow. manip. [ha]	Miażdżość [m³]	
												brutto	netto
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
JEDLŃIA	SPECJALNE (S)	X	X	X	X	0	0	0	0	0	0		
	WIELOFUNKCYJNE LASÓW OCHRONNYCH (O)	96290	158720	150820	150820	14150	115590	145199	885,55	145199	121245		
	LASÓW GOSPODARCZYCH (GZ *)	0 0,00	80 0,30	210 0,80	80 0,30	0 0,00	X	X	0,00	0	0		
	LASÓW GOSPODARCZYCH (GPZ *)	220	130	290	220	0	660	X	5,81	594	504		
	RAZEM WIELOFUNKCYJNE LASÓW GOSPODARCZYCH (G)	220	210	500	300	0	660	X	5,81	594	504		
	OGÓŁEM OBRĘB	96510	158930	151320	151120	14150	116250	X	891,36	145793	121749		
RADOM	SPECJALNE (S)	X	X	X	X	0	1400	1491	16,26	1491	1230		
	WIELOFUNKCYJNE LASÓW OCHRONNYCH (O)	144290	146590	121550	144290	6780	146060	159141	995,79	159141	132284		
	LASÓW GOSPODARCZYCH (GZ*)	2580 10,10	8550 32,10	9770 36,90	8550 32,10	0 0	X	X	11,84	2704	2288		
	LASÓW GOSPODARCZYCH (GPZ*)	64270	50260	38140	50260	6100	73580	X	514,58	88176	73555		
	RAZEM WIELOFUNKCYJNE LASÓW GOSPODARCZYCH (G)	66850	58810	47910	58810	6100	73580	X	526,42	90880	75843		
	OGÓŁEM OBRĘB	211140	205400	169460	203100	12880	221040	X	1538,47	251512	209357		
NADLEŚNICTWO		307650	364330	320780	354220	27030	337290	X	2429,83	397305	331106		

*- (GZ) – zrębowy sposób zagospodarowania, (GPZ) – przerębowo-zrębowy sposób zagospodarowania

Użytki rębne nie zaliczone na poczet etatu przedstawiono poniżej.

Kategoria cięć	Obręb Jedlnia			Obręb Radom			Nadleśnictwo		
	Pow. [ha]	Miażdżność [m³]		Pow. [ha]	Miażdżność [m³]		Pow. [ha]	Miażdżność [m³]	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Uprzątnięcie plazowin	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Uprzątnięcie nasienników i przestojów	-	238	196	-	197	161	-	435	357
Pozostałe	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Razem	-	238	196	-	197	161	-	435	357

Proponowany łączny maksymalny etat grubizny użytków rębnych, po uwzględnieniu miąższości użytków niezaliczonych na poczet etatu oraz 5% przyrostu od użytków zaliczonych na etat, wynosi **417606 m3 brutto (348031 m3 netto)**, w tym:

- w obrębie Jedlnia - **153321 m3 brutto (128045 m3 netto)**,
- w obrębie Radom - **264285 m3 brutto (219986 m3 netto)**.

II. Użytkowanie przedrębne.

W ramach użytkowania przedrębnego planowane są trzebieże wczesne i późne (selekcyjne i przekształceniowe). Czyszczeń późnych z pozyskaniem grubizny nie zaplanowano.

Zgodnie z zapisami obowiązujących ZHL, w planowaniu użytków przedrębnych nie projektowano liczby nawrotów trzebieży wczesnych, pozostawiając to w gestii Nadleśnictwa.

Zgodnie z ustaleniem KZP, w drzewostanach starszych klas wieku gdzie określono jakość techniczną, a które nie są objęte planowanym użytkowaniem rębnym, nie planowano zabiegu TP z wyjątkiem pozycji uzgodnionych z Nadleśnictwem. Trzebieży późnych nie planowano również w drzewostanach o zwarcu luźnym, ewentualnie przerywanym i trudno dostępnych, a także w niektórych drzewostanach położonych na wąskich i małych działkach pomiędzy obcą własnością. Podobne kryterium przyjęto dla drzewostanów młodszych, gdzie określono jakość hodowlaną.

W części drzewostanów cięcia w ramach trzebieży będą mieć charakter przekształceniowy, a ich główną funkcją ma być zapewnienie optymalnych warunków rozwoju wartościowym pod względem hodowlanym podrostom i podsadzeniom, bądź stworzenie warunków do wprowadzenia odnowień.

Grubizna, którą ewentualnie pozyska się na powierzchniach nie objętych wskazaniami gospodarczymi, w ramach cięć przygodnych (np. usuwanie drzew posuszowych, złomów, wywrotów lub innych), mieścić się będzie w ramach ogólnego, orientacyjnego etatu miąższościowego użytków przedrębnych.

Zestawienie powierzchni drzewostanów projektowanych do użytkowania przedrębnego

Kategoria cięć	Powierzchnia [ha]		Nadleśnictwo
	Obręb Jedlnia	Obręb Radom	
1	2	3	4
Trzebieże wczesne	320,85	377,56	698,41
Trzebieże późne	2494,80	1974,94	4469,74
Razem	2815,65	2352,50	5168,15

Uwzględniając:

- ⇒ wyniki użytkowania przedrębnego w Nadleśnictwie, w okresie ostatnich 5 i 10 lat, biorąc pod uwagę łączną, pozyskaną w tym okresie miąższość z cięć pielęgnacyjnych, sanitarnych i przygodnych,
- ⇒ spodziewany bieżący przyrost miąższości, wg gatunków panujących, w drzewostanach nie objętych planowanym użytkowaniem rębnym (przy założeniu, że maksymalny rozmiar cięć pielęgnacyjnych to 50%, 55%, 60%, 65%, 70%, 75% przyrostu tablicowego),
- ⇒ etat wg stanu na 01.01.2016 r.,
- ⇒ zestawienie zbiorcze powierzchni drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębnego,

Podczas Narady Techniczno-Gospodarczej dla Nadleśnictwa Radom przyjęto zaproponowany przez Wykonawcę pPUL etat cięć w użytkowaniu przedrębnym w wysokości 5 168,15 ha o szacunkowej miąższości 242 904 m³ netto i 303 630 m³ brutto.

Wskaźnik intensywności cięć pielęgnacyjnych przyjęto na poziomie:

Obręb Jedlnia - 2815,65 ha, 132336 m³ netto, 165420 m³ brutto, wskaźnik 47 m³/ha,

Obręb Radom - 2352,50 ha, 110568 m³ netto, 138210 m³ brutto, wskaźnik 47 m³/ha.

O faktycznym rozmiarze wykonania planu zadecydują potrzeby pielęgnacyjne i stan sanitarny lasu w chwili wykonywania zabiegu. Ustalony i przyjęty etat powierzchniowy stanowić będzie **wielkość obligatoryjną, minimalną powierzchnię cięć pielęgnacyjnych w użytkowaniu przedrębnych do wykonania** w okresie obowiązywania planu urządzenia lasu.

Łączny etat użytkowania głównego

Użytkowanie	Obręby				Nadleśnictwo	
	Jedlnia		Radom			
	Miąższość [m ³ brutto] [m ³ netto]	[%] [%]	Miąższość [m ³ brutto] [m ³ netto]	[%] [%]	Miąższość [m ³ brutto] [m ³ netto]	[%] [%]
1	2	3	4	5	6	7
Rębne	153321	48,10	264285	65,66	417606	57,90
	128045	49,18	219986	66,55	348031	58,89
Przedrębne	165420	51,90	138210	34,34	303630	42,10
	132336	50,82	110568	33,45	242904	41,11
Razem	318741	100,00	402495	100,00	721236	100,00
	260381	100,00	330554	100,00	590935	100,00

Z porównania etatu użytków głównych z etatem na ubiegły okres gospodarczy wynika, że nastąpi niewielki spadek pozyskania drewna w skali Nadleśnictwa o ok. 1 %, przy zwiększonym użytkowaniu rębnym o ok. 4 % i zmniejszonym użytkowaniu przedrębnym o ok. 7 %.

6. Jednostki kontrolne

Wytypowano drzewostany, jako przyszłe jednostki kontrolne z udziałem jodły, w których istnieje możliwość osiągnięcia zróżnicowanej struktury pionowej. Lasy te przewidziano do zagospodarowania głównie rębnią stopniową gniazdową udoskonaloną (IVd), a sporadycznie zaplanowano rębnie stopniową gniazdową (IVa) i gniazdową częściową (IIIb).

Łącznie w Nadleśnictwie powierzchnia z wyznaczonymi jednostkami kontrolnymi wynosi 271,27 ha, co stanowi 2,78% powierzchni drzewostanów, w tym w obrębie Jedlnia na powierzchni 163,67 ha i w obrębie Radom na powierzchni 107,60 ha.

W ramach jednostek kontrolnych określono fazy rozwojowe drzewostanu: optymalą - 223,94 ha, przejściową - 1,51 ha, terminalną - 45,82 ha.

7. Wytyczne w sprawie użytkowania rębnego

Przyjęto zaproponowane przez Wykonawcę wytyczne w sprawie użytkowania rębnego i rębni dla poszczególnych gospodarstw.

8. Wytyczne w zakresie hodowli lasu

Przyjęto zaproponowany rozmiar zadań z zakresu hodowli lasu wg wielkości zamieszczonych poniżej.

Planowany rozmiar prac z zakresu hodowli lasu

Rodzaj czynności gospodarczej		Obręby		Nadleśnictwo
		Jedlnia	Radom	
		Powierzchnia [ha]		
1		2	3	4
1. Odnowienia i zalesienia otwarte		14,58	30,30	44,88
w tym:	- halizny, plazowiny, zręby	3,25	18,46	21,71
	- zręby projektowane	11,33	11,84	23,17
	- grunty nieleśne	-	-	-
2. Odnowienia pod osłoną		368,31	652,80	1021,11
w tym:	- przy rębniach złożonych	367,66	650,45	1018,11
	- podsadzenia produkcyjne	0,65	2,35	3,00
	- dolesienia	-	-	-
3. Poprawki i uzupełnienia w uprawach i młodnikach		2,24	5,74	7,98
4. Wprowadzanie podszytów		-	-	-
5. Pielęgnowanie razem		856,75	1429,99	2286,74
w tym:	- upraw	120,39	215,42	335,81
	- pielęgnowanie gleby	194,24	323,15	517,39
	- pielęgnowanie upraw (CW)	542,12	891,42	1433,54
6. Melioracje		356,75	633,33	990,08
w tym:	- agrotechniczne	356,75	633,33	990,08
	- wodne	0,00	0,00	0,00
	- nawożenie	0,00	0,00	0,00

W Projekcie Planu Urządzenia Lasu pielęgnowanie gleby (PIEL) i czyszczenia wczesne (CW) zaplanowano jedynie dla upraw i zrębów istniejących na dzień 1 stycznia 2026 r. W uprawach nowo projektowanych, zarówno na powierzchniach otwartych, jak i pod osłoną nie projektowano pielęgnacji gleby i czyszczeń wczesnych. Wyjątek stanowią zaewidencjonowane wg stanu na 01.01.2026 r. zręby.

W uzgodnieniu z Nadleśnictwem zaprojektowano odnowienia naturalne w ramach rębni zupełnych i złożonych na łącznej powierzchni zredukowanej **235,64 ha**, w tym:

w rębni zupełnej na **21,32 ha** (obr. Jedlnia - 3,25 ha, obr. Radom - 18,07 ha),

w rębni złożonej na **214,32 ha** (obr. Jedlnia – 69,86 ha, obr. Radom – 144,46 ha).

W trakcie Narady zaakceptowano przyjęte w projekcie PUL typy drzewostanów (zamieszczone poniżej dla siedlisk leśnych i siedlisk przyrodniczych) o charakterze gospodarczym i ochronnym oraz orientacyjne składy gatunkowe upraw ustalone na KZP i uzupełnione w trakcie prac taksacyjnych.

Dodatkowe typy drzewostanów i orientacyjne składy gatunkowe upraw

Typ Siedliskowy Lasu	Typ Drzewostanu	Przykładowy skład gatunkowy odnowienia	Gatunki domieszkowe	Projektowane rębnie
1	2	3	4	5
LMśw	Db - Bk	Bk 50, Db 30, Md, So i inne 20	Md, So, Jw, Lp, Gb	III
	So - Bk	Bk 50, So 30, Md, Db i inne 20	Md, Db, Jd, Kl, Lp	III / II
	Bk - Jd	Jd 50, Bk 30, Md, Db i inne 20	Md, Db, Lp, Jw	IV
	Jd - Bk	Bk 50, Jd 30, Md, Db i inne 20	Md, Db, Lp, Kl	III
	Jd	Jd 70, Db, Bk i inne 30	Db, Bk, So, Jw, Lp	IV / V
LMw	So - Jd	Jd 50, So 30, Db i inne 20	Db, Św, Ol, Jw, Kl, Lp	IV / III
	Ol - Db	Db 50, Ol 30, So i inne 20	So, Św, Jw, Kl, Lp	III
	Db - Jd	Jd 50, Db 30, So i inne 20	So, Św, Jw, Kl, Lp, Ol	IV
Lw	Jd - Db	Db 40, Jd 30, Ol i inne 30	Ol, Wz, Jw, Lp, Kl	III

Dodatkowe typy drzewostanów i orientacyjne składy gatunkowe upraw na siedliskach przyrodniczych w obszarach Natura 2000

Typ Siedliskowy Lasu	Kod Siedliska Przyrodniczego	Typ Drzewostanu	Przykładowy skład gatunkowy odnowienia	Gatunki domieszkowe	Projektowane rębnie
1	2	3	4	5	6
Lśw	91P0	Jd	Jd 80, Db i inne 20	Db, Bk, Kl, Lp, Jw	IV / V
Lw	91E0	Ol	Ol 70, Wz, Js i inne 30	Wz, Js, Jw., Lp	III

W opisie ogólnym należy przedstawić sposób postępowania i orientacyjne wielkości przy pielęgnowaniu nowo zakładanych upraw w trakcie trwania 10-lecia.

9. Wytyczne w zakresie przebudowy drzewostanów.

Przebudowę drzewostanów niezgodnych z celami gospodarki leśnej zaprojektowano w ramach przebudowy pełnej z podziałem na:

- intensywną – realizowaną poprzez użytkowanie rębne, zaprojektowaną w drzewostanach o składzie gatunkowym niezgodnym z TD a także silnie opanowanych przez jemiolę;
- stopniową - realizowaną poprzez trzebieże w drzewostanach z jakością techniczną o składzie gatunkowym niezgodnym z TD oraz trwale uszkodzone w stopniu średnim.

Poniżej przedstawiono wartości liczbowe form przebudowy.

Przebudowa	Obręby		Nadleśnictwo
	Jedlnia	Radom	
	Powierzchnia [ha]		
1	2	3	4
Intensywna	66,67	65,58	132,25
Stopniowa	10,85	82,41	93,26
Ogółem	77,52	147,99	225,51

10. Użytkowanie uboczne i gospodarka łowiecka.

W ramach użytkowania ubocznego w Nadleśnictwie Radom na bieżące 10-lecie przewiduje się pozyskiwanie choinek świerkowych pochodzących z dwóch plantacji choinkowych o powierzchni 0,99 ha, założonych w pododdziałach: 126f, g w obrębie leśnym

Radom.

Nadleśnictwo sprawuje nadzór nad działalnością 15 kół łowieckich dzierżawiących jego grunty na 24 obwodach łowieckich.

11. Ochrona przeciwpożarowa.

Zgodnie z załącznikiem do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 13 lipca 2015 r. zmieniającym rozporządzenie z dnia 22 marca 2006 r. w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów, lasy Nadleśnictwa Radom zakwalifikowano do

I kategorii zagrożenia pożarowego.

Kierunkowe zadania w zakresie ochrony przeciwpożarowej wraz z mapami zostały przedłożone do uzgodnienia przez Mazowieckiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej w Warszawie.

12. Zagospodarowanie turystyczne i rekreacyjne.

Teren znajdujący się w zasięgu terytorialnego działania Nadleśnictwa Radom, w coraz większym stopniu staje się coraz atrakcyjniejszy pod względem rekreacyjnym i turystycznym.

Bliska obecność dużych skupisk ludności (m. Radom, m. Jedlnia Letnisko, m. Skaryszew, m. Przytyk) powoduje zwiększoną penetrację obszarów leśnych, a co za tym idzie powstawanie coraz liczniej miejsc do odpoczynku, szlaków turystycznych do uprawiania wędrówek pieszych i rowerowych, ścieżek przyrodniczo-edukacyjnych i przyrodniczo-historycznych. Nadleśnictwo udoskonala i rozbudowuje infrastrukturę turystyczną i edukacyjną.

Powstają coraz liczniej obiekty agroturystyczne, oferujące wyżywienie i nocleg. Na atrakcyjność omawianego terenu wpływają obszary chronione, zabytki kultury materialnej, miejsca pamięci, pomniki przyrody, rezerваты.

Obszary lasów o zwiększonej funkcji społecznej, w tym strefy o których mowa w „Wytycznych do zagospodarowania lasów o zwiększonej funkcji społecznej na gruntach w zarządzie Lasów Państwowych” stanowiących załącznik nr 1 do Zarządzenia DGLP nr 58 z dnia 5 lipca 2022r., uwzględniające koncentrację ruchu turystycznego i rekreacyjnego, zostały zaprezentowane przez Nadleśnictwo podczas narady wstępnej, zaakceptowane przez Komisję Założeń Planu oraz Zespół Lokalnej Współpracy i przedstawione w planie urządzenia lasu na mapach zagospodarowania rekreacyjnego w postaci:

- strefy **intensywnego oddziaływania społecznego**

- w obrębie Radom na powierzchni **169,26 ha** w 69 pododdziałach;

- strefy **zrównoważonego oddziaływania społecznego** na łącznej powierzchni **566,53 ha** w tym:

- w obrębie Jedlnia na powierzchni **305,18 ha** w 120 pododdziałach,

- w obrębie Radom na powierzchni **261,35 ha** w 87 pododdziałach.

Łącznie w Nadleśnictwie Radom wyznaczono **735,79 ha** lasów o zwiększonej funkcji społecznej.

Strefy te powstały ze względu na intensywnie użytkowane rekreacyjnie oraz sąsiedztwo zabudowy mieszkaniowej i ośrodków wypoczynkowych. W opisach taksacyjnych zamieszczono nazwy skrótowe (OSI-oddziaływanie społeczne intensywne, OSZ-oddziaływanie społeczne zrównoważone) w informacjach różnych.

Zgodnie z Zarządzeniem nr 11 DGLP z dnia 13 lutego 2024 r. w sprawie zmiany zarządzenia nr 111 DGLP z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie wytycznych prowadzenia edukacji leśnej społeczeństwa w Lasach Państwowych Nadleśnictwo będzie sporządzać roczne plany edukacji leśnej, w oparciu o wytyczne zawarte w załączniku nr 1 do w/w/zarządzenia.

Szczegółowe informacje o walorach turystyczno-przyrodniczo-krajobrazowych zawarto

w elaboracie, w rozdziale „Program Ochrony Przyrody” oraz na mapach przeglądowych walorów przyrodniczo-kulturowych, obszarów chronionych i funkcji lasu oraz mapie sytuacyjnej zagospodarowania rekreacyjnego.

13. Potrzeby w zakresie budownictwa ogólnego, drogowego i melioracji wodnych.

Prace z zakresu budownictwa ogólnego i budownictwa drogowego (w tym dotyczące ochrony przeciwpożarowej) realizowane będą na bieżąco zgodnie z potrzebami i możliwościami finansowymi Nadleśnictwa oraz planami perspektywicznymi RDLP, z uwzględnieniem opracowanego Projektu Docelowej Sieci Drogowej, położenia wokół terenów zurbanizowanych i rozwoju turystyki oraz rekreacyjnego wykorzystania terenów leśnych.

14. Program Ochrony Przyrody.

Poniżej w układzie tabelarycznym przedstawiono formy ochrony przyrody wyróżnione na terenie Nadleśnictwa w ramach VI rewizji na lata 2026-2035.

Formy ochrony przyrody na terenie Nadleśnictwa Radom

Rodzaj obiektu	Ilość		Powierzchnia [ha]	
	stan na 01.01.2016 r.	stan na ⁵ 01.01.2026 r.	stan na 01.01.2016 r.	stan na 01.01.2026 r.
1	2	3	4	5
Rezerваты przyrody	2	2 ⁶	125,33	126,35
„Siedliskowy” obszar Natura 2000	1	1	4190,52	4206,69
„Ptasi” obszar Natura 2000	1	1	4672,60	4688,19
Parki Krajobrazowe	1	1	4492,55	4507,20
Obszary chronionego krajobrazu	1	1	1958,92	1971,19
Użytki ekologiczne	48	50	88,29	89,60
Pomniki przyrody	22	29	-	-
Grzyby chronione:				
wielkoowocnikowe	1	1	-	-
porosty ¹	2	16 (17)	-	-
Rośliny chronione				
mchy ²	11	12 (15)	-	-
rośliny naczyniowe ³	20	26 (29)	-	-
Zwierzęta chronione:				
owady ⁴	14	25 (26)	-	-
mięczaki	1	4	-	-
ryby	-	1	-	-
plazy	12	13	-	-
gady ⁷	6	5	-	-
ptaki	160	157	-	-
ssaki	22	23	-	-

1 - liczba gatunków porostów może być większa, ponieważ niektóre chrobotki oznaczano do rodzaju

2 - liczba gatunków mchów może być większa, ponieważ niektóre plonniki, torfowce, widłozęby oznaczano do rodzaju

3 - liczba gatunków roślin naczyniowych może być większa, ponieważ część gatunków oznaczono do rodzaju lub rodziny

4 - liczba gatunków owadów może być większa, ponieważ część trzmieli, biegaczy, tęczników i kałużnicę oznaczono do rodzaju

5 - w nawiasie podano liczbę gatunków z uwzględnieniem oznaczonych do rodziny lub rodzaju

6 - na etapie projektu jest trzeci rezerwat przyrody

7 - zmniejszenie ilości chronionych gatunków gadów wynika z wykreślenia z listy gniewosza plamistego, którego występowanie wymaga uzupełnienia stanu wiedzy

Nazwa Obszaru Natura 2000	Powierzchnia (ha)	
	2016	2026
SOO Puszcza Kozienicka PLH140035	4190,52	4206,69
OSO Ostoja Kozienicka PLB140013	4672,60	4688,19
	4672,60*	4688,19*

Ponadto na terenie Nadleśnictwa jako **walory przyrodniczo-leśne** w ramach rewizji wyróżniono:

- Cenne drzewa - wyodrębniono **72** drzew niebędących pomnikami przyrody, które wyróżniają się wiekiem, pokrojem oraz parametrami pierśnicy i wysokości.
- Drzewostany – w ramach prac taksacyjnych na powierzchni **25,50 ha** zostały wyróżnione drzewostany stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody.
- Powierzchnie leśne do wyłączenia z użytkowania decyzją Nadleśniczego - w Nadleśnictwie wyłączono z użytkowania decyzją Nadleśniczego **41** pododdziałów o łącznej powierzchni **93,04 ha** w tym:
 - w obrębie Jedlnia 9 pododdziały o powierzchni 14,15 ha,
 - w obrębie Radom 32 pododdziałów o powierzchni 78,89 ha.

➤ Siedliska przyrodnicze

Inwentaryzacje siedlisk przyrodniczych na terenie Nadleśnictwa Radom przeprowadzono w ramach następujących opracowań:

- ekspertyza botaniczno-fitosocjologicznej obejmującej inwentaryzację przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Puszcza Kozienicka PLH140035 z 2020 r. , wykonanej na potrzeby projektu pt. „Inwentaryzacja cennych siedlisk przyrodniczych kraju, gatunków występujących w ich obrębie oraz stworzenie Banku Danych o Zasobach Przyrodniczych”, obejmującą niektóre siedliska przyrodnicze i gatunki dla których w obowiązującym PZO wskazano na konieczność uzupełnienia stanu wiedzy;
- opracowanie fitosocjologiczne dla Nadleśnictwa Radom z 2025 roku;

Wyniki powyższych prac zostały uwzględnione podczas tworzenia projektu PUL wraz z POP dla Nadleśnictwa Radom w następujący sposób:

- ❖ w obszarze Natura 2000 SOO Puszcza Kozienicka PLH140035 przyjęto siedliska przyrodnicze zgodnie z ekspertyzą przyrodniczą, wykonaną w 2020 roku, w ramach projektu „Inwentaryzacja cennych siedlisk przyrodniczych kraju, gatunków występujących w ich obrębie oraz stworzenie Banku Danych o Zasobach Przyrodniczych”, obejmującą niektóre siedliska przyrodnicze i gatunki dla których w obowiązującym PZO wskazano na konieczność uzupełnienia stanu wiedzy. Uwzględniono w niej także siedlisko przyrodnicze kwaśnej dąbrowy – 9190, którego występowanie zostało przyjęte w obecnym Planie Urządzenia Lasu. Siedlisko to nie stanowi na dzień dzisiejszy przedmiotu ochrony dla obszaru Natura 2000 Puszcza Kozienicka PLH140035.
- ❖ poza obszarami Natura 2000 zostały przyjęte, jako „cenne fragmenty zbiorowisk roślinnych”, pozytywnie zweryfikowane siedliska przyrodnicze wykazane w opracowaniu fitosocjologicznym dla Nadleśnictwa Radom. Informację o występowaniu w danym pododdziale „cennego fragmentu zbiorowiska roślinnego” zamieszczono w opisie taksacyjnym, w polu informacji różnych. W przypadku zajmowania części powierzchni pododdziału podano % powierzchni.

W sumie w obszarze Natura 2000 na gruntach Nadleśnictwa Radom w PUL wg stanu na 01.01.2026 r. potwierdzono występowanie **357,09 ha** siedlisk przyrodniczych.

Poza siedliskowym obszarem Natura 2000 potwierdzono występowanie **620,65 ha** „cennych fragmentów zbiorowisk roślinnych”.

Podczas projektowania wskazań gospodarczych dla siedlisk przyrodniczych przyjęto odrębny cel hodowlany, sposób postępowania hodowlanego, uwzględniający naturalne składniki drzewostanów i ich strukturę, stan i pochodzenie.

Powierzchnia i lokalizacja siedlisk przyrodniczych w obszarze SOO Puszcza Kozienicka PLH140035, wg danych pochodzących z ekspertyzy PZO

Lp.	Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	Powierzchnia –całe wydz. (X) –część wydz. SUMA	Lokalizacja – obręb (Jedlnia), pododdziały
1	2	3	4
1	9170 Grąd subkontynentalny (<i>Tilio-Carpinetum</i>)	<u>176,94</u> (54,91) 231,85	<u>10 k, 16 h, 17 a, c, f, 30 g, 46 i, l, 54 c, 55 a, b, f, 59 h, 64 a, f, i, j, p, 68 c, h, 69 c, 82 a, 83 a, b, i, 98 r, 110 h, j, k, m, 123 c, i, k-o, 129 b-d, g, h, j, 130 a, 142 f, 143 d, 150 d, g, i, l, (10 d, 16 k, 17b, 46 a, o, 47 b, 51 a, c, 55 i, 59 f, 64 c, d, h, l, n, 78 h, 80 m, 82 b, 83 c, 123 j, p, 129 i, 130 b)</u>
2	9190 ² Kwaśne dąbrowy (<i>Quercion robori-petraeae</i>)	<u>22,33</u> (0,14) 22,47	<u>9c, 10c, i, 30d</u> (52 a, 66 i)
3	9110 ¹ Cieplolubne dąbrowy (<i>Quercetalia pubescenti-petraeae</i>)	= (0,08) 0,08	= (78h)
4	91E0 ¹ Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródłkowe	<u>12,65</u> (0,84) 13,49	<u>98 s, 99 f, 101 i, 113 b, d-g</u> (80 m, 81 a, 101 j)
5	91P0 Wyżynny jodłowy bór mieszany (<i>Abietetum polonicum</i>)	<u>80,91</u> (8,29) 89,20	<u>71 a, 72 a, 76 a, 77 a, 89 g, h, 90 b, 91 c, 96 c, 99 b, g, 101 c, f, 103 f, 104 a, g, 113 i, 114 c, 115 d, 116 f, 140 h, (64c, h, 70 m, 81 j, 82 b)</u>
OGÓŁEM		357,09	X

¹ siedlisko o znaczeniu priorytetowym

² siedlisko nie będące przedmiotem ochrony w obszarze N2000, ale zostało ujęte w inwentaryzacji

Zestawienie cennych fragmentów zbiorowisk roślinnych w Nadleśnictwie Radom występujących poza obszarami Natura 2000

Lp.	Przyjęty w opisach taksacyjnych skrót nazwy cennego fragmentu zbiorowiska roślinnego	Odpowiadający kod siedliska przyrodniczego	Nazwa siedliska przyrodniczego	Powierzchnia [ha]	Lokalizacja - pododdziały
1	2	3	4	5	6
Obręb Radom					
1	T-C	9170	Grąd subkontynentalny (<i>Tilio-Carpinetum</i>)	387,98	7 c, 11 c, d, 20 g, 22 a-c, g, 23 d, g, 24 a, d, 25 a, d, r, 26 a, d, f, 28 a-d, 29 a, f, g, i, 30 a, b, d, 31 a, b, g, i-m, 32 a, d, f, i, j, 33 f, g, i, 39 c, 40 c, 41 a, f, k, o, s, 42 a, 43 a, b, h, k, 44 g, 45 b, c, f, s, t, 46 a, r, 51 l, 55 a, c, k, 58 f, i, 60 i, 61 b-d, 64 f, 67 g, 68 a, c, f, 73 f, j, k, 75 f, g, 79 i, k-m, 84 f, 85 a, d, 88 b, 103 d, f, 104 d, 105 d, 106 h, 107 f, 109 b, 110 a, c, 113 b, 120 a, g, 123 i, j, 124 i, j, 125 c, f, g, k-n, 129 d, f, i, j, 145 g, 147 a, 151 f, g, 154 b, 167 a, d-g, 182 a, 185 c, g, 190 a, b, 191 c, g,

Lp.	Przyjęty w opisach taksacyjnych skrót nazwy cennego fragmentu zbiorowiska roślinnego	Odpowiadający kod siedliska przyrodniczego	Nazwa siedliska przyrodniczego	Powierzchnia [ha]	Lokalizacja - pododdziały
1	2	3	4	5	6
					h, 192 f, 196 h, 197 b, 205 a-d, 206 f, g, 241 fx, ay
2	Ca-Q	9190	Kwaśne dąbrowy (<i>Quercion robori-petraeae</i>)	23,93	143 c, f, 144 a-d, 146 n, 152 f, 183 b, 184 c, 190 f, 192 f, 205 a, b, c 206 d, f
3	F-A	91E0	Łęgi olszowe i jesionowe (<i>Alnion glutinoso-incanae</i>) oraz olsy źródliskowe	129,22	56 g, 77 a, c, 78 c, 120 g, i-l, 122 j, k, o, 127 a-d, h-l, o, 136 a, 141 f, i, r, 142 a, d-h, k, o, 145 b, f, l, 148 a, b, d, g, h, k, 149 g, 150 o, p, 151 b, c, h, 152 a, h, k, 154 c, 155 a-c, f, 173 c-g, 200 a, b, i, 201 a, i, 211 c, d, 212 a, b, f
4	Qp-P	91I0	Cieplolubne dąbrowy (<i>Quercetalia pubescenti-petraeae</i>)	2,64	154 b, 205 d
5	A-P	91P0	Wyżynny jodłowy bór mieszany (<i>Abietetum polonicum</i>)	73,81	169 c, 170 a, b, d, 171 a, b, 172 a, c, 181 d, 189 b, 190 b, 191 c, 193 a
6	C-P	91T0	Sosnowy bór chrobotkowy (<i>Cladonio-Pinetum</i> i chrobotkowa postać <i>Peucedano-Pinetum</i>)	3,07	37 d
Ogółem Nadleśnictwo				620,65	X

Szczegółowa analiza siedlisk przyrodniczych została przeprowadzona w „Prognozie oddziaływania projektu PUL na środowisko i obszary Natura 2000”.

➤ Pozostałe walory przyrodnicze Nadleśnictwa

Obręb Jedlnia wchodzi w skład Leśnego Kompleksu Promocyjnego „Puszcza Kozienicka”.

W Nadleśnictwie Radom wyznaczono, na podstawie propozycji Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych tzw. „obszary cenne przyrodniczo” (OCPK1), które zostały uwzględnione w PUL i wyłączone z użytkowania.

Uwzględniono również obszary proponowane do objęcia ochroną rezerwatową według programu „Shadow List”. Na gruntach nadleśnictwa Radom znajduje się jeden taki obszar. Jest to proponowany rezerwat o nazwie „Czarny Ług”.

➤ **Walory kulturowe** – opisano zabytki kultury materialnej oraz stanowisk archeologicznych wpisanych do wojewódzkich rejestrów, a także miejsc pamięci, mogił i kapliczek zlokalizowanych na gruntach Nadleśnictwa Radom. Zamieszczony został także wykaz i opis najważniejszych zabytków stałych występujących w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa.

Martwe drewno - w ramach prac urządzenia lasu VI rewizji, dokonano pomiaru drewna martwego na 10 % powierzchni próbnych objętych pomiarem miąższości, w każdej warstwie gatunkowo-wiekowej. Przeprowadzona inwentaryzacja wykazała, że zasoby grubizny drewna martwego w Nadleśnictwie Radom (średnicy powyżej 10 cm bez kory) stanowią ok. 2 % zasobów drzewnych (6,25 m³/ha).

15. Ocena Oddziaływania projektu PUL na Środowisko i Obszary Natura 2000.

Podstawą prawną opracowania prognozy jest Ustawa z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Zakres i stopień szczegółowości opracowania prognozy został uzgodniony z RDOŚ oraz sprecyzowany w SIWZ.

W ramach wykonywania Oceny Oddziaływania projektu PUL na Środowisko i Obszary Natura 2000 dokonano analizy rozmieszczenia zaplanowanych zabiegów w odniesieniu do lokalizacji wybranych obiektów przyrodniczych.

W pierwszej kolejności wykonano analizy dla stanowisk gatunków oraz miejsc występowania siedlisk przyrodniczych na terenach obszarów Natura 2000 pokrywających się z gruntami Nadleśnictwa Radom.

Osobnej analizie poddano również wartości przyrodnicze położone na terenie gruntów Nadleśnictwa, poza granicami obszarów Natura 2000.

Ostateczna ocena przewidywanego oddziaływania zapisów planu urządzenia lasu na środowisko i obszary Natura 2000 została wykonana w oparciu o analizy wpływu planu na poszczególne elementy środowiska, jak:

- różnorodność biologiczna,
- ludzie,
- zwierzęta, rośliny, grzyby,
- woda,
- powietrze,
- powierzchnia ziemi,
- krajobraz,
- klimat,
- zasoby naturalne,
- zabytki,
- dobra materialne.

Dla obszarów Natura 2000 dokonano oceny wpływu na przedmioty ochrony w tym siedliska przyrodnicze, gatunki roślin i zwierząt.

Do oceny wpływu projektu PUL na zachowanie stanu lasu w ramach obszarów Natura 2000 wykorzystano tzw.: „macierze”.

W ocenie oddziaływania projektu PUL na środowisko i Obszary Natura 2000 nie stwierdzono by plan urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Radom na lata 2026-2035 mógł negatywnie oddziaływać obszary Natura SOO Puszcza Kozienicka PLH140035, OSO Ostoja Kozienicka PLB140013.

Sekretarz NTG:

Przewodniczący NTG:

Zatwierdził